

Vissza a barlangba?

Az európai népesség mintegy harmada küszködik légúti betegségekkel, köztük asztmával, s nagyon sok gyerek is. A „levegőváltás” jelentőségéről már nagyanyáink korában is tudtak, de hogy a barlang klímája is gyógyít, arról a II. világháborúban a németországi Ruhr-vidék bombázásakor győződtek meg: akik a Klutert-barlangba menekültek, nemcsak hogy túléltek a háborút, de bronchitísük is javult.

A Béke-barlang nagy részében ma is csak vízben gázolva juthatunk előre - mint a képen is látható, amelyet Kordos László Magyarország barlangjai (Gondolat - Bp., 1984) könyvéből vettünk. Akiket a téma mélyebben érdekel, forgassák ezt a szép könyvet.

Magyarországon kezdetben három barlang volt, amelyben gyógyítottak, még az ötvenes években kezdődött ezeknek a klimatológiai vizsgálata. Ma már több mint 80 barlang adatait tartják számon. Amit bárki érez, amikor egy barlangba belép, hogy pár méterrel a bejárat után - nyáron - hűvös van, télen pedig meleget érzünk a kinti zimankó után. A barlangok legtöbbször a hőforrás alig-alig ingadozik. Amikor az aggtelek-jósvafői barlangrendszer egyik leghíresebbikét, a Béke-barlangot Jakucs László professzor vezetésével feltárták, csak a 10 fős, Styxnek elnevezett patakon kilométereket és hosszú órákat át gázolva tudtak előrehaladni. Talán azért is nevezték el a görög mondabeli alvilágba vezető Styx-patakról, mert a barlangszok belekalkulálták a felfedezés izgalmaiba a kiadós tü-

dőgyulladását. Semmi bajuk sem lett a hideg víztől, a hideg levegőben - sőt egyik náthás társuk meggyógyult. A barlangterápiának azóta jelentős tudományos szakirodalmi van hazánkban is, nem beszélve arról, hogy feldolgozták a középkortól ismert csodatevő barlangokról szóló történetek alapján a népi gyógyászat történetét is. De hosszú idő telt el, amíg az orvostudomány elismerte. Ma már a kórházak újsághirdetéseket jelenítenek meg, gyógyító kurzusokat ismertetik. A barlang klímája megnyugtató a vegetatív idegrendszert, a gyulladt nyálkahártyát, felhívítja a váladékot, megkönnyíti az asztmásokra jellemző kínzó köhögést. A relatíve állandó környezetben nem érvényesülnek a légköri meteorológiai frontok, s alig-alig van olyan anyag, amely allergiát

vált ki. Tíz éven át a Miskolci Gyermekgyógyászati Központ IV. osztálya kis betegek közül 398 vett részt a gyógyító táborozásban, s ennek jó tapasztalatai alapján a hasonló klímájú lillafüredi Szent István-barlangba, a turisták által nem látogatható Fekete-terembe telepedett át a tábor. (Anyagiak miatt is: ez közelebb van Miskolcra, „bejáró” betegek fogadhat.) A barlang bejáratához közel van egy öltöző, ahol a gyerekek átöltöznek saját anorájkukba, és a szakképzett gyermekápolónő kíséretével sétálnak le a kúterembe. Az öt pihenőszinten - olyanok, mint egy-egy terasz - műanyag ágyak várják őket, amelyeken - bár

nem kell aggódni a megfázástól - szivacsmatrac van, és három pléddel takarozhatnak be. Két héti tart egy kúra. A résztvevők kiválasztása úgy történik, hogy előzőleg a Gyermekgyógyászati Központ IV., pulmonológiai profilú osztályán kivizsgálják a kis betegeket, sőt - mivel ez bizony krónikus betegség - hosszú évek óta a szakrendelésről ismerik őket. Az utóbbi években már megközelíti, néha meghaladja a 600-at az itt gyógyuló gyerekek száma, s már fogadnak az ország távolabbi pontjairól, s az országhatáron túlról is. Ezt az tette lehetővé, hogy 1990-től egy mikrobusz áll rendelkezésükre, hogy a vidéki, s éjszakánként a miskol-

ci gyermekosztály külön erre a célra fenntartott körtermében elhelyezett 8-9 kis barlangkürázót kivigye Lillafüredre. A kórház persze nem „szállás”, hanem a gyógyító folyamat része, a vidéki gyerekek kivizsgálását, esetleg új gyógyszerek bevezetését, ezek használatának megtanítását is vállalják a miskolci orvosok. A barlangterápiától azt várják

a betegek szülei és az orvosok is, hogy javuljon a gyermek állapota. Hogy milyenek a tapasztalatok, arról dr. Borsodi Klára főorvosnőtől (Miskolci Gyermekgyógyászati Központ) tudunk. A kúra során az első öt nap alatt igényelnek a gyerekek szorosabb megfigyelést, és több bronchodilatort (hörgőtágító gyógyszert). Ennyi idő után megszokják a barlangi klímát, különösen az asztmás és a krónikus hörghurutos gyerekek javulása szembetűnő, kevesebb gyógyszert kell nekik adni, mozgékonyabbá, élénkébbé válnak, és súlyuk is gyarapodásnak indul.

A főorvos véleménye szerint tehát akkor jó hatású a barlangterápia, ha az utána következő hónapokban kevesebb a betegek panaszja, kevesebb gyógyszert kell szedniük, fizikai teljesítőképességük javul. Hogy ez így van-e, nemcsak a rendszeres orvosi gondozáson megjelenő gyerekek vizsgálata alapján rögzítjük, hanem a szülők által kitöltött kérdőívet is feldolgozzák. Ennek eredményét mutatják többek között a gyógyszerigény változásáról készült táblázat, de az is sokatmondó, hogy - bár a gyerekek 12 százalékánál nem hozott lényeges változást a barlangkúra

- 88 százalékánál átmenetileg megszűntek, vagy ritkulnak a panaszok. A szülők számára minden betegség, ami a gyermeküket sújtja, nagy lelki teher is, hát még egy ilyen teljesen tünetekkel járó. Talán éppen emiatt mondhatjuk, hogy jó hatású a kúra, hisz a szülők nagy többsége újra és újra kéri, hogy gyermeke részt vehessen. Ez is bizonyítja a szakorvosok véleményét, miszerint a megfelelő, gondos kezelést hatásosan egészíti ki a krónikus légúti betegségekben szenvedő gyerekeknel, felnőtteknel a barlangkúra.

Elvonulni a világtól, oda, ahol a természet ősi elemei csendjétől megszűnik az idegeskedés, ahol a hűvös levegőben a cseppkövekről lepotyanó vízpermet legelő, s szinte önkéntelen is mélyet, hatalmasat „nyújtózik” az ember tüdeje - hát... öszintén szólva e sorok írója is megkívánta ezt az egészséges embereknek is feltöltődést jelentő környezetet, s kicsit irigyeltem a gyerekeket, amikor eljöttek a barlang mélyéről. Mert ők még maradhattak.

A ma általánosan elfogadott legfőbb rész-hatótényezők

Sorszám	Hatótényező	Hatásmód
1.	A barlangi légtér portalansága, toxikus, izgató és egyéb allergénanyagmentessége	ingerkeltés kizáródása
2.	A barlangi levegő bakterialis-virális sterilizálása	újrafertőzéses lehetőségének kizáródása
3.	Penészgombák esetleges antibiotikum-termelésük	antibiotikum-effektus lehetőség
4.	A barlangi légtér átlagosnál magasabb CO ₂ -tartalma	légzőműködés fokozódása, anyagcsere-folyamatok meggyorsulása
5.	A 10 °C körüli föld alatti környezet hűvössége	görcsoldó, gyulladásgátló, nyálkoldó, fertőtlenítő hatás
6.	A folyamatosan reprodukálódó aeroszol oldott ionjai	a stresszhatások kiküszöbölődése
7.	A jelentősebb légáramlások (szél) barlangi hiánya	a szervezet megnyugtatása
8.	A barlangi levegő magas relatív nedvességtartalma (80-100%)	neuroendokrin-szabályozás, biológiai ritmus helyreállítása; a vegetatív idegrendszer tónusának kiegyensúlyozása
9.	A gyors légköri frontok, elektromos, barometrikus változások hiánya	A mozgáshiányos, szokatlan föld alatti környezet, csend, fényszegénység stb. lélektani hatásai
10.	A karsztbarlangok megnövekedett radon-gáz-tartalma (α-sugárzása), a felszíni sugárzásokban való szegénysége, Faraday-kamra hatása	
11.	A mozgáshiányos, szokatlan föld alatti környezet, csend, fényszegénység stb. lélektani hatásai	

(Jakucs László összefoglalója)

Gyógyszerigény változása a kúra során

	A. br. extr. (242)	A. br. intr. (174)	Chr. br. (62)
Gyógyszert nem szed	97 (40%)	50 (28,5%)	39 (52,5%)
Alkalomszerűen	61 (25%)	50 (28,5%)	8 (12,5%)
Csökkentve	36 (15%)	74 (43%)	15 (25%)
Változatlan	48 (20%)	-	-
Összesen:	242 (100%)	174 (100%)	62 (100%)

Vizsgálati eredmények a Fekete-teremben

Hőmérséklet	9,4 °C
Relatív páratartalom	91%
Portartalom	620 db/1000 ml
Baktériumszám	5/ptericésze/6
Gombaszám	7/ptericésze/6

A kúrázó betegcsoportok szerinti megoszlása

1. Asthma bronch. extr.	242
2. Asthma bronch. intr.	174
3. Bronchitis chr	6
Összesen:	478

(A táblázatokat dr. Borsodi Klára főorvosnőnek az Aggtelek-Jósvafőn 1992. szeptember 18-án elhangzott előadásából közöljük.)

Segítünk hozzátartozói ápolásában Inkontinens betegek részére ajánljuk:

E515 Vízhatlan alátét tolokocsa, székre 360 Ft
 E516 Vízhatlan lepedő alátét kb. 86 x 92 cm 470 Ft
 E517 Ágyhoz „szárnyakkal” rögzíthető vízhatlan lepedő 1080 Ft
 E730 Mosható egészségügyi betét 430 Ft
 E836 Vízhatlan, mosható etető-előke 480 Ft

Szívárgás mentes gyógynadrágok, melyek használhatók saját mosható- és eldobható betéttel

E154 Méret:	Fogy. ár:	E153 Méret:	Fogy. ár:
S 400 Ft	S 1080 Ft		
M 540 Ft	M 1260 Ft		
L 540 Ft	L 1480 Ft		
		XL 1730 Ft	

II. o. szépséghibás nadrágok 50%-al csökkentett áron is kaphatók! A fenti termékek valamint egyéb betegápolási segédesszközök megvásárolhatók ill. postai utánvétellel megrendelhetők a Gyermekvilág-nál 1131 Budapest, Béke út 73. Tel.: 173-8425. Nyitva: H - P: 10-18-ig Sz: 10-13-ig.

Megrendelő

kérem, hogy részemre az alábbi terméket szíveskedjenek postai utánvétellel elküldeni:

Megnevezés	kódszám	méret	db.	Fogy. ára:

megrendelő neve: _____ irányítószáma: _____
 címe: _____

1994. július v. aranytű